

Justitiedepartementet

Polisenheten

Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 25 februari 2016

Dagordningspunkt 4 (rådet)

Dagordningspunkt 4 (gemensamma kommittén)

Rubrik: Utkast till Europaparlamentets och rådets förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning och om upphävande av förordning (EG) nr 2007/2004, förordning (EG) nr 863/2007 och rådets beslut 2005/267/EG (**första behandlingen**)

= Riktlinjedebatt/diskussion

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16:FPM45, 15398/15 FRONT 295 CODEC 1755 COMIX 706

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: informationstillfälle med justitieukskottet den 2 februari, överläggning med justitieukskottet den 11 februari 2016

Bakgrund

Kommissionen antog förslaget till förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning den 15 december 2015. I Europeiska rådets slutsatser från den 17–18 december fastslås att förslaget ska behandlas skyndsamt och att rådet ska finna konsensus under nederländskt ordförandeskap. Innevarande ordförandeskap har bekräftat att målsättningen är kunna avsluta förhandlingarna till RIF-rådsmötet i juni. Förhandlingarna i ansvarig rådsarbets grupp går fort fram. De övergripande frågorna i förslaget uppe för diskussion vid informellt ministermöte för rättsliga och inrikes frågorden 25–26 januari.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 77(2)(b) och (d) och 79(2)(c) i Fördraget om Europeiska unionen. Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet (av rådet och Europaparlamentet gemensamt) och med kvalificerad majoritet i rådet.

Svensk ståndpunkt

Det är viktigt att överväga alla möjligheter till hur förvaltningen av den yttre gränsen kan stärkas.

Gränskontroll är främst en nationell fråga, men den nya byrån för gräns- och kustbevakning kan utgöra ett viktigt stöd för medlemsstaterna, i synnerhet de stater som inte själva kan kontrollera sina gränser tillräckligt väl.

Det är bra att utveckla en europeisk strategi för integrerad gränsförvaltning, för att därigenom etablera en lägsta standard för medlemsstaternas gränsbevakande myndigheter och för det europeiska samarbetet på gränsområdet. En viktig komponent i detta sammanhang är användandet av modern teknisk utrustning och IT-system.

Avseende förslaget om en permanent pool med gränskontrollexperter bör man först bedöma behovet av experter innan man låter medlemsstaterna fylla antalet platser i poolen i enlighet med en bestämd fördelningsnyckel.

Förslaget med sårbarhetsanalyser för att bedöma medlemsstaternas kapacitet på gränsförvaltningsområdet är generellt bra, men det måste klarare definieras när dylika analyser ska kunna genomföras. De delar som avser informationsöverföring måste också konkretiseras.

Tvingande beslut om korrigerande åtgärder som berörd medlemsstat ska vidta själv för att stärka sin gränsförvaltning bör bara kunna fattas av gränsbyråns styrelse (och inte av gränsbyråns verkställande direktör). Alla medlemsstater finns representerade i styrelsen och tillförsäkras på så sätt inflytande över besluten. Det bör konkretiseras vilka korrigerande åtgärder som styrelsen kan fatta beslut om.

EU kan i undantagsfall behöva ingripa i en medlemsstat mot dennes vilja. Det är dock viktigt att medlemsstaterna får en tydlig roll i den beslutsprocessen. Om det skulle bli aktuellt att sända över gränskontrollexperter till en medlemsstat för att stärka gränsförvaltningen ska de, vilket nu också föreslås, stå under den berörda medlemsstatens befäl.

Det bör bevakas att förslaget inte kommer i konflikt med svensk grundlag och att asylrätten värnas.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentet inställning är ännu inte känd.

Förslaget

Under det informella ministermötet den 25–26 januari cirkulerade det nederländska ordförandeskapet ett dokument med frågor på gränsområdet baserade på förordningsförslaget om en gemensam gräns- och kustbevakning. Frågorna var uppdelade i tre kluster på följande teman: Delat ansvar på gränsområdet, sårbarhetsanalyser och intervention mot en medlemsstats vilja. Förmodligen kommer liknande frågor att förberedas inför diskussionen på RIF den 25 februari.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Förordningsförslaget rör främst organisation och befogenheter för en ny europeisk byrå för gräns- och kustbevakning (som efterföljare till Frontex). Några genomgripande förändringar i svensk lagstiftning är inte att förutse.

Ekonomiska konsekvenser

De slutliga finansiella effekterna av förslaget kan inte bedömas med någon säkerhet i detta skede. Kommissionen gör bedömningen att budgeten för en ny EU-byrå för gräns- och kustbevakning skulle behöva höjas med 32 500 000 euro för 2017 i förhållande till Frontex budget för 2016 som uppgår till 238 686 000 euro. En stor del av ökningen beror på ökade personalutgifter i samband med att den nya byrån föreslås få ett utökat mandat och nya uppgifter. Förslaget kan således komma att påverka EU:s budget. Sverige kommer att verka för att förslaget finansieras genom omprioriteringar inom EU:s budgetram.

Förslaget kan även komma att påverka statens budget med anledning av den del som rör inrättande av en pool med gränskontrollexperter som ska stå till gränsbyråns omedelbara förfogande för snabba gränsinsatsenheter. De nationella kostnaderna beror på hur medlemsstaternas bidrag till poolen kommer att beräknas.

Övrigt

-